

INFEKCE NELZE PODCEŇOVAT

MUDr. Luděk Rožnovský, CSoc., přednosta kliniky chorob infekčních a AIDS

Infekční klinika Fakultní nemocnice s poliklinikou Ostrava poskytuje péči pacientům s infekčním onemocněním nejen z Ostravy, ale i z dalších okresů Moravskoslezského kraje. Jedná se např. o pacienty s infekcemi centrálního nervového systému, které zahrnují nehnisavé záněty mozkových plen, klíšťovou encefalitidu či Lymeskou borreliózu, pacienty s těžším průběhem průjmového onemocnění, ale i nemocné s onemocněním jater včetně virových hepatitid a infekční mononukleózy. Infekční klinika zajišťuje péči pro pacienty všech věkových skupin, od novorozenců přes děti, adolescenty a dospělé až po osoby ve vyšším věku.

Rozsáhlé kožní změny mohou být v průběhu meningokokové sepse, ale i stafylokokové sepse

Na jednotce intenzivní péče infekční kliniky se soustřeďují pacienti se závažným průběhem infekčního onemocnění z celého Moravskoslezského kraje. Jedná se např. o pacienty s hnisavými meningitidami, sepsi a septickým šokem, těžkým průběhem průjmových onemocnění se selháním funkce ledvin.

Rozsáhlá je i činnost ambulantní. Na klinice jsou specializované ambulance pro pacienty s infekcí nervového systému, pacien-

ty s onemocněním jater včetně chronických virových hepatitid, ambulance pro pacienty s herpetickými infekcemi a parazitárními infekcemi, ambulance cestovní medicíny.

Významnou součástí kliniky je AIDS centrum, ve kterém se soustřeďuje zejména ambulantní péče u pacientů infikovaných virem lidské imunodeficiency. U těchto pacientů, na rozdíl od obecně rozšířených nesprávných názorů, existuje velice účinná léčba, která jim umožňuje vést dlouhodobě plnohodnotný život.

PRŮJMOVÁ ONEMOCNĚNÍ MOHOU BÝT ŽIVOTOHROŽUJÍCÍ!

V letním období se častěji vyskytují průjmová onemocnění jak v naší republice, ale i při dovolených v zahraničí. Průjmová onemocnění se vyskytují u všech věkových skupin osob, ale zvláště nebezpečná jsou u malých dětí a starších osob, protože zejména u těchto skupin pacientů může dojít při průjmu k rychlému odvodnění organismu, poruše funkce ledvin a následně i dokonce k úmrtí.

Při léčbě průjmu je proto nejdůležitější dostatečný příjem tekutin, nejlépe ve formě iontových roztoků či minerálek. Průjmové onemocnění je často provázáno teplotami, zvracením a pobolíváním břicha. Při závažnějším průběhu průjmového onemocnění je mnohdy nezbytná hospitalizace nemocného a přechodně i infuzní léčba s doplněním nezbytného množství tekutin. Hospitalizace je většinou nutná, pokud není nemocný schopen dostatečně přijímat tekutiny (dospělý s příjmem alespoň 3–4 litry denně, dítě přibližně 100 ml tekutin na 1 kg hmotnosti) anebo se u něj vyskytnou

známky odvodnění či jiné celkové příznaky, které zahrnují např. bělavý až hnědý povlak jazyka, celkovou slabost se závratěmi, opakované zvracení, vysoké teploty, výrazné bolesti břicha, zimnice s třesavkou, u dětí spavost či unavnost. O častém výskytu průjmových onemocnění vypovídá i údaj, že na infekční klinice v Ostravě jsou ročně hospitalizovány stovky pacientů s průjmovým onemocněním, zejména se jedná o malé děti a starší nemocné.

Vážně nemocní pacienti jsou hospitalizováni na jednotce intenzivní péče

Dalšími chorobami, které jsou častější v teplých obdobích roku, jsou nehnisavé záněty mozkových plen. Dva původci onemocnění mohou být přeneseni na člověka pomocí klíšťat. Prvním je virus klíšťové encefalitidy, jenž se v nejbližším okolí Ostravy vyskytuje hlavně v oblasti Oderských vrchů a Jeseníků (v Beskydech se nevyskytuje). Druhým původcem je bakterie vyvolávající Lymeskou borreliózu, uvedený původce se může vyskytovat u klíšťat v libovolné lokalitě. Mezi příznaky zánětu mozkových plen patří bolesti hlavy, zvracení, teploty, nesnášenlivost světla a hluku, občas i poruchy vědomí a křeče. Pokud se uvedené příznaky vyskytnou, je nezbytné vyhledat lékařské ošetření (praktický lékař či pediatr, lékařská služba první pomoci), v rámci kterého se rozhodne, zda nemocný bude odeslán k přijetí na infekční kliniku v Ostravě, která se specializuje na léčbu zánětů mozkových plen.

JAK ODSTRANIT KLÍŠTĚ

Pokud objevíte po toulkách přírodou u sebe či svých známých prisáté klíště, je nezbytné jej urychleně odstranit. Čím dříve je klíště odstraněno, tím je menší pravděpodobnost, že dojde k přenosu původců onemocnění na člověka.

Většina pacientů či rodičů dítěte zvládne odstranění klíštěte sama. Jednoduchý a rychlý způsob spočívá v polití klíštěte a okolní kůže desinfekčním roztokem, urychleném seškrábnutí klíštěte ostrým nožem, tenkou pinzetou či ostrými nůžkami a následně několika minutové desinfekci místa vpichu klíštěte. Drobný sosáček klíštěte, který může po tomto zákroku zůstat v kůži, není infikovaný a postupně se vyloučí (obdobně jako např. drobná tříška). Nebezpečné viry a bakterie se nacházejí v těle

Klíšťata jsou zdrojem nebezpečných nákaz

klíštěte, které zůstává nad povrchem kůže (klíště má zjednodušeně charakter olejníčky, tělíčko představuje nádobku s olejem, sosáček výlevku). Proto zalévání klíštěte olejem, vytáčení klíštěte na libovolnou stranu (sosáček nemá závit, riziko rozdrčení klíštěte s potřísněním kůže) či opalování klíštěte kouřem cigaret zvyšuje nebezpečí, že se přes sosáček dostane infikovaný obsah klíštěte do člověka. I po urychleném odstranění klíštěte je doporučeno sledovat po dobu 1 měsíce místo prisátí, protože zde může dojít k rozvoji zarudnutí. Pokud je zarudnutí malé, jen do 2–3 cm, jedná se většinou o nezávažnou lokální reakci. Pokud je zarudnutí větší než 5 cm, jedná se většinou o první stadium Lymeské borreliózy. V uvedeném případě je doporučena návštěva lékaře, odborné zhodnocení stavu a v některých případech antibiotická léčba nemocného.

MUDr. Luděk Rožnovský, CSoc.
přednosta Kliniky pro léčbu chorob infekčních a AIDS